

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

PARRAN LAMMEN LAAJENNUSHANKE

Hankkeen taustaa ja toimintasuunnitelma

Teuvan kunnassa sijaitseva Vapaa-ajankeskus Parra on teuvalaisten ja matkailijoiden liikunta- ja ulkoilukohde. Alueella vieraillee vuosittain noin 30 000 kävijää. Vapaa-ajankeskus Parra sijaitsee Teuvan kunnan keskustasta noin 7 km etelään. Toiminta Parrassa sijoittuu Parravuoren ympärille (140 m), joka on myös kunnan merkittävin luonnonnähtävyys.

Parra on monipuolinen vapaa-aika- ja matkailukeskus, jonka toiminta koostuu kolmesta osa-alueesta: Parran rinteiden pohjoispuolella sijaitsee laskettelukeskus Snowpark Parra, jossa vieraillee vuosittain noin 10 000 kävijää. Rinnealueen eteläpuolelle laskeutuu Luonto-Parran alue, joka koostuu ulkoilureitistöistä sekä latu- ja patikointiverkostosta. Luonto-Parran alueelta löytyy myös metsäkirkko sekä ravintola- ja juhlarakennus kokoustiloineen. Parran toiminnan kolmas osa-alue on 70 vapaa-ajanasunnon mökkikylä. Yksi keskeisimmistä vapaa-ajanviettomahdollisuuksista Luonto-Parrassa on siellä sijaitseva suosittu uimalampi.

Laskettelukeskus Snowpark Parra on panostanut toiminnassaan erityisesti nuoriin, lapsiin ja lapsiryhmiin. Luonto-Parran alueella järjestetään runsaasti erilaisia tapahtumia, joista suurin on Siirrettävien Saunojen Kokoonumisajat, joka kerää vuosittain noin 6 000 kävijää Parraan. Tämän lisäksi alueella järjestetään mm. urheilukilpailuja sekä erilaisen urheilulajien harjoittelua, mm. paikallisia, alueellisia ja kansallisia hiihto-, hiihtosuunnistus-, suunnistus- ja pyöräilykilpailuja.

Toimintasuunnitelma

Vuoden 2007 aikana on laadittu Parran ja Sotkan alueille Master Plan 2020 -toiminta- ja kehittämissuunnitelma. Parran ja Sotkan Master Planin tarkoitus on katsoa tulevaisuuteen, vuoteen 2020 saakka, ja arvioida, millä tavalla nämä kaksi suhteellisen lähellä toisiaan olevaa aluetta (noin 30 km) löytäisivät toteutuskelpoisen ja pitkällä tähtäyksellä liiketaloudellisesti kannattavan pohjan palvelemaan seutukunnan asukkaiden ja myös matkailijoiden tarpeita.

Master Planissa määritellään Parran ja Sotkan yhteinen visio, jonka mukaan vuonna 2020 Parra ja Sotka muodostavat itsenäiset matkailu- ja virkistysalueensa, jotka mielletään imagollisesti ja toiminnallisesti toisiaan täydentäviksi. Yhteistyötä tehdään synergiaa tuottavassa toiminnassa.

Master Planissa määritelty visio, Parra vuonna 2020:

- valtakunnallinen maastohiihto- ja suunnistuskeskus,
- ylimaakunnallinen liikunta- ja luontomatkailukeskittymä,
- monipuolinen liikunta- ja virkistysalue sekä loma-asuntoalue,

- merkittävä tapahtumakeskus,
- kävijämäärältään 100 000 vuodessa.

Matkailun pääkohderyhmiä ovat kotimaiset perheet ja eri lajien harrastajat, virkistyskäytössä kuntalaiset ja lähialueiden asukkaat. Parra on maastohiihdossa ja suunnistuksessa valtakunnallisesti tunnettu. Matkailun kärkituotteita ovat rinnetoiminnot, tapahtumat, urheilukilpailut sekä leiritoiminta. Parra tarjoaa monipuolisia hyvinvointipalveluja sekä kuntalaisten virkistys- ja luontoliikuntapaikkoja. Parra on suosittu retkeily-, marjastus-, sienestys-, hiihto-, uinti- ja luontoliikuntapaikka.

Master Plan -toiminta- ja kehittämissuunnitelman tavoitteena on rinnealueen ja Luonto-Parran toiminnallisen yhteyden parantaminen, jolloin alue hahmotetaan yhtenä kokonaisuutena. Parran alueen siisteyden ja ympäristön vetovoimaisuuteen kiinnitetään huomiota. Alueen tulee olla myös helposti saavutettavissa (opasteet, tieyhteydet), ja vesielementtiä hyödynnetään ympäristön vetovoiman lisäämisessä. Maankäytössä hyödynnetään nykyistä infraa, ja uuden rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan rakenteeseen.

Hankkeen tavoitteet, keskeinen sisältö ja toimintatapa

Parran lammen laajennushankkeen tavoitteena on monipuolistaa infrarakentamisen avulla Parran toimintavalmiuksia erilaisten aktiviteettien palvelutuotannossa. Tavoitteena on luoda uusia ja vahvistaa jo olemassa olevia perustoimintaedellytyksiä. Hankkeen avulla pyritään lisäämään alueen vetovoimaisuutta ja saamaan aikaan uusia asiakasvirtoja kehittämällä alueen moni-ilmeisyyttä sekä tunnistettuja vahvuustekijöitä. Hankkeen mahdollistamien uusien vetovimatekijöiden avulla voidaan vahvistaa Parran profiloitumista. Uudistetun yleisilmeen ja parantuneen palvelutarjonnan avulla voidaan korostaa Parran imagoa talvi- ja kesämatkailukohteena, jolloin alueelle on mahdollista houkutelua asiakkaita ja asiakasryhmiä sekä Etelä-Pohjanmaan alueelta että myös muista lähimaakunnista.

Master Plan -toiminta- ja kehittämissuunnitelmaan perustuen Parran alueen toimintaa halutaan kehittää vision mukaiseksi. Parran alueen kehittämisen tavoitteet ovat seuraavat:

- uudistaa ja kehittää Parran lammen ja majan ympäristöä sekä alueen yleisilmettä entistä houkuttelevammaksi ja vetovoimaisemmaksi palvelukeskukseksi
- tukeutua uudistuksessa Parra-alueelle jo rakentuneeseen infraan ja kehittää alueen vahvuuksia ja lisätä varsinkin kesäkaudella tapahtuvia aktiviteetteja,
- turvata uudistuksilla eri käyttäjäryhmien perustarpeet ja luoda edellytykset eri toimintojen jatkuvaan kehittämiseen,
- monipuolistaa Parran latuverkoston rakennetta sekä nostaa latuverkoston taso nykypäivän kilpailutoiminnan vaatimuksia vastaavaksi,
- lisätä keinolumentekapasiteettia laajentamalla lumetukseen tarvittavaa vesitilavuutta sekä parantaa lumetukseen käytettävää vesiverkostoa ja sen toimivuutta,
- saada laskettelurinne ja hiihtoladut lumetetuksi keinolumella mahdollisimman nopeasti pakkaskauden alkaessa,
- luoda talvikauden aktiviteeteille mahdollisimman pitkä toimintakausi keinolumen avulla, kasvattaa lumirakentamisen osaamisen ja kokemuksen avulla Parran talvikauden aktiviteetteja ja markkinoinnillista näkyvyyttä, tavoitteena merkittävä vuosittaisten kävijämäärien lisäys.

Toimintatapa ja hankkeen keskeinen sisältö

Lammen laajennus toteutetaan vuoden 2011 aikana siten, että nykyisen lammen viereen rakennetaan vesitilavuudeltaan noin 10 000 m³ oleva uusi lampirakennelma. Samassa yhteydessä rakennetaan uusi pumppauskaivo ja vedenottoputket sekä uuteen lampirakennelmaan että alueella jo olemassa olevaan uimalampeen. Lisäksi rakennetaan lampien väliseen yhteyspuroon pohjapato ja putkisilta sekä uuden lammen laskuojaan toinen pohjapato. Nykyinen ulkoilureitti siirretään myös lampien väliselle kannakselle ja uran valaistus siirretään uuden linjauksen mukaiseksi. Uudella lampirakennelmalla turvataan alueen vesikapasiteetin riittävyys sekä rintaiden että hiihtolajujen lumetukseen vähälumisina talvina. Lammen laajennuksesta muodostuvat maamassat hyödynnetään lampialueen ympäristön kehittämisessä. Samalla lampialueiden ympäristön maisemaa ja rakenteita uudistetaan.

Parran lammen laajennushankkeen avulla vahvistetaan keinolumetuksen toimintaedellytyksiä lisäämällä lumetukseen tarvittavaa vesikapasiteettia. Uudella lammella otetaan talteen aikaisemmin rakennetusta uimalammesta ylivuotona poisjuokseva vesi, jolloin uimalammen vedenpinta voidaan pitää mahdollisimman vakiona. Vuosittain tarvittavan lumetusveden määrä ei uuden lammen rakentamisen johdosta merkittävästi lisääny ja on vuosittain noin 10 000 – 12 000 m³.

Parran alueen lumirakentamisen kehittämisen keskeisin ongelma tällä hetkellä on riittävän suuri vesikapasiteetti lyhyellä ajalla tapahtuvan lumetustoiminnan tarpeisiin. Nykypäivänä hiihtokeskukset kilpailevat paljolti sillä, miten aikaisin syksyllä niiden latu- ja rinneverkosto saadaan toimintakuntoon ja miten pitkään ne voidaan pitää käyttökunnossa kevään koittaessa. Parran maasto on maantieteellisesti katsottuna hyvin edullisessa koillisessa ilmansuunnassa, jossa syksyllä tehdyt keinolumiladut pysyvät käyttökelpoisina, vaikka talven sää vaihtelisi hyvinkin tiuhaan pakkas- ja plusjaksojen välillä. Esimerkiksi talvikaudella 2007–2008, joka oli sääolojen suhteen hyvin vaihteleva, oli Parrassa noin 1,2 km:n keinolumilatu hiihtokunnossa lähes koko talven ajan.

Varmistamalla keinolumen valmistukseen tarvittava riittävän suuri vesikapasiteetin määrä alueella voidaan tulevaisuudessa kehittää yhteinen lumirakentamiseen perustuva ilme. Yhtenäisen yleisilmeen avulla voidaan tukea sekä laskettelurinteiden että lampialueen talviaktiiviteettien markkinointia ja tarjota alueen kävijöille uusia elämyksellisiä kokemuksia.

Parran lammen laajennuksessa muodostuvat maamassat hyödynnetään mahdollisimman lähellä lampialuetta. Maamassoja käytetään mm. latu- ja uraverkoston laajentamiseen ja monipuolistamiseen sekä homologoiduksi suunniteltujen latuosuuksien rakentamiseen. Uutta latupohjaa pyritään rakentamaan Parran nykyisten hiihtolajujen yhteyteen siten, että latupohjaverkostosta on mahdollista rakentaa erilaisia reittikokonaisuuksia eri tarpeisiin. Uusi latupohja sijoitetaan pohjoisen puoleiselle rinnealueelle, mikä luo hyvät edellytykset sille, että latuverkosto on mahdollista pitää toimintakunnossa mahdollisimman pitkään.

Nykyinen kilpailutoiminta edellyttää, että hiihtokilpailuja järjestetään homologoidussa latuverkostossa. Hankkeen yhteydessä on tarkoitus laajentaa Parran latuverkostoa siten, että kilpailutoimintaa varten alueelle voidaan muodostaa esim. 2,5 km ja 3,75 km pituiset homologoidut kilpailuladut. Näin alueelle on mahdollista hakea esimerkiksi hiihdon SM-kisoja, koska kaikki SM-kisoissa käytettävät ladut on homologoitava FIS:n kriteerit täyttäväksi, mikäli niistä on mahdollista antaa ns. FIS-pisteluoituksen mukaisia suorituspisteitä. Homologoitujen ratojen myötä Parralle on mahdollista saada myös kansainvälisiä kilpailuja, kun siellä voidaan järjestää FIS-kriteerien mukaisia kilpailuja, joiden kautta hiihtäjien on mahdollista kartuttaa henkilökohtaista FIS-suorituspisteiden määrää. Kansainväliset kriteerit täyttävissä kilpailuissa mm. lähtöjärjestys määräytyy kunkin kilpailijan henkilökohtaisten FIS-suorituspisteiden mu-

kaisesti. Lähimmät homologoidut latuverkostot ovat tällä hetkellä Jämijärvellä sekä Kuopiossa ja Lahdessa.

Homologoitua latupohjaa voidaan käyttää talvikauden ulkopuolella monien muiden liikuntalajien suorituspaikkana. Latuverkosto sopii kesäaikana erinomaisesti mm. kävelyreitiksi sekä kunto- että kilpaurheilijoille, ulkoilureitiksi omaehtoiseen perheliikuntaan sekä pyöräily-, suunnistus- ja juoksureitiksi. Monipuolisesta latu-uraverkostosta on mahdollista tehdä eri vaikeusasteen ratoja kunkin lajin erityistarpeisiin.

Yleistä ja yhteystiedot

Hanke alkoi:

Tarjouspyynnöt hankkeesta 1.5.2010.

Vastuuviranomainen:

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Hakija:

Teuvan kunta.

Ohjelmayhteys, toimintalinja ja toimenpidekokonaisuus:

Hanke kuuluu Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2007 - 2013. Hankkeen toimintalinjana on *Maaseudun elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen* sekä toimenpidekokonaisuus *Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön palvelut*.

Yhteystiedot:

Markku Salonen
PL 25, 64701 TEUVA
puh.: 050 3864626
faksi: (06) 2413 4255
s.posti: etunimi.sukunimi@teuva.fi

Jari Kallio
PL 25, 64701 TEUVA
puh.: 0500 164404
faksi: (06) 2413 4255
s.posti: etunimi.sukunimi@teuva.fi

Ajankohtaista

Hankkeen tilanne 31.12.2010:

Teuvan kunnanhallitus on 7.12.2009 (257 §) antanut tekniselle toimelle tehtäväksi valmistella yhteisöinvestointihankkeen Parran lammen laajentamisesta.

Rahoitushakemus Parran lammen laajentamisesta on jätetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle 15.12.2009.

Lausunnon hankehakemukseen ovat antaneet

- ELY-keskus hankejaosto 5.1.2010
- MYR hankeryhmä 12.1.2010
- E-P:n YVA-ryhmä 8.2.2010.

Teuvan kunnan rakennustarkastajan päätös 29.1.2010 (6 §) toimenpideluvan myöntämisestä sekä esitettyjen suunnitelmien vahvistamisesta, *Parran lampialueen laajentaminen/yleissuunnitelma*.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on 4.3.2010 tehnyt hanketukipäätöksen määrärahan myöntämisestä Parran lammen laajennushankkeeseen.

Teuvan kunnan tekninen toimi on pyytänyt urakkatarjoukset hankkeen toteuttamisesta 4.6.2010 klo 12.00 mennessä. Tarjouspyyntö on julkaistu HILMA-palvelussa sekä kunnan kotisivuilla 12.5.2010.

Tekninen toimi on pyytänyt kaikilta määrääjassa tarjouksen jättäneiltä urakoitsijoilta (7) lisätarjouksen, mikäli osa lammen tiivisrakenteesta joudutaan toteuttamaan tiivisrakennekalvolla. Lisätarjouksen jättöaika on ollut 18.6.2010 klo 12.00 mennessä.

Teuvan kunnanhallitus on kokouksessaan 21.6.2010 (129 §) tehnyt päätöksen urakoitsijan valinnasta sekä osoittanut määrärahan hankkeen toteuttamista varten.

Hankkeen urakoitsijaksi on valittu hinnaltaan edullisimman tarjouksen antanut Maarakennus Hautala Ay Isojoelta. Urakan kokonaishinta on 146 400,00 euroa (alv 0 %).

Hankkeen toteuttamista koskeva urakkasopimus on allekirjoitettu 18.11.2010.

Töiden urakka-alueella arvioidaan alkavan kevättälvellä 2011.

Hankkeen rahoitus ja yhteistyötahot

Hankkeen kokonaiskustannuksiksi on arvioitu	134 800 euroa
- EU-osuus 45 %, enintään	60 660 ”
- Teuvan kunta	74 140 ”

Hankkeen yhteistyötahot

Teuvan kunta
ELY-keskus
Euroopan yhteisö
Eri sidosryhmät.

Hankkeen suunnitelmat ja raportit

Parran lammen laajentamiseen liittyvät tähän mennessä valmistuneet suunnitelmat:

<i>Parran lammen laajentaminen</i>	<i>Laatija</i>
Yleissuunnitelma 17.11.2009	Pöyry Finland Oy
Ympäristösuunnitelma 5.11.2009	”
Leikkaukset 17.11.2009	”
Detaljipiirustus 17.11.2009	”
Suunnitelmakartta 7.6.2010	”
Tyyppipiirustus 7.6.2010	”
Urakkaohjelma 25.3.2010	”
Työkohtainen työselitys 25.3.2010	”
Turvallisuusasiakirja 25.3.2010	”